सपक्षे चामावास्यायां पूर्वाह्णे दर्शार्थमग्नी विकृत्याग्न्यन्वाधानं कृत्वा वैश्वदेवं च कृत्वा ततोऽपराह्णे पिण्डपितृयज्ञः प्राग्दर्शेष्टेः प्राप्नोति । एवं कदाचित्प्राक् कदाचित्पश्चादित्यनियमे प्राप्ते नियमार्थमाह ·

पूर्वो वाङ्गत्वात्पिण्डपितृयज्ञः[1] ॥ २८ ॥ पूर्व एव दर्शेष्टेः पिण्डपितृयज्ञः न पश्चात् अङ्गत्वप्रतिपादकवाक्यात्[2] । जीवपितृकस्यैव चतुर्दश्यामुपवासपक्षो न मृतपितृकस्य · तस्य हि पिण्डपितृयज्ञोऽवश्यं दर्शात्प्रागेव कर्तव्यः न चासौ चतुर्दश्यामुपवासपक्षे प्राग्दर्शात्सम्भवति विहितकालाभावात् · अतो मृतपितृकस्यामावास्यायामेव उपवासो जीवपितृकस्य चतुर्दश्याममावास्यायां वेति विकल्पः । [कर्क° इदमेव विचार्यते किं पिण्डपितृयज्ञो दर्शाङ्गमुतानङ्गमिति किं तावत्प्राप्तम् अनङ्गमिति ब्रूमः ·]

प्रकरणाकाललिङ्गानुग्रहवचनानाहिताग्निश्रुतिभ्योऽनङ्गम् ॥ २९ ॥ पिण्डपितृयज्ञो दर्शस्य अङ्गं न भवति प्रकरणादिभिन्नत्वात् । प्रकरणभेदात् · यस्य प्रकरणे यद्यत्पठ्यते तत्तदङ्गं भवति · न चायं दर्शप्रकरणे पठ्यते · अतोऽनङ्गम् । किं च कालभेदात् · अङ्गानां प्रधानकालता न्याय्येति न्यायादङ्गानां प्रधानानामेककालता भवति · अत्र च कालभेदो विद्यते दर्शस्य प्रतिपत् पूर्वाह्णश्च पिण्डपितृयज्ञस्यामावास्यापराह्णश्चेति । लिङ्गाच्च · यद्दमणा गृहीतः पौर्णमासेन यजेत पितृयज्ञेनैवामावास्यामवरुन्द्ध[3]ऽइत्यमावास्यां विनापि केवलं पितृयज्ञं दर्शयति · दर्शाङ्गं स्यात् तदा दर्शं प्रधानं विना केवलस्याङ्गमात्रस्यानुष्ठानदर्शनं न स्यात् अस्ति च अतोऽस्माल्लिङ्गादपि न दर्शाङ्गम् । अनुग्रहवचनाच्च · अस्य पिण्डपितृयज्ञस्य गवामयनादौ संवत्सरसत्रे दर्शात्पृथगनुग्रहवचनमस्ति कथमेषां पितृयज्ञोऽनन्तरितो भवतीति (१२.३.५.५) · यद्यङ्गं स्यात् तदा कथमेषामामावास्यꣳ हविरनन्तरितं भवतीति दध्ना च पुरोडाशेन चेति (१२.३.५.६) अमावास्यानुग्रहेणैव पितृयज्ञस्यापि प्रयाजादिवदनुग्रहसिद्धेः पृथगनुग्रहवचनं न स्यात् · अस्ति च पृथगनुग्रहवचनम् औपासनैरिति ब्रूयादिति (१२.३.५.५) अतो

१) वाङ्गत्वात् Karka. २) पूर्वेद्युः पितृभ्यो यज्ञं निष्क्रीय (? नियूनीय Cod.) प्रातर्देवेभ्यः प्रतनुतऽइति Karka. ३) Thus Karka. यजेत्तत्पितृयज्ञेन चामा° २. यजते पितृयज्ञेनामा° Ss.